List 17. **NOVICE** Tečaj XLVI.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold, 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 25. aprila 1888.

Obseg: O rabi žvepla v kletarstvu. — Ozdravljenje živine od lišajev. — Kupčija s travnimi semeni. — Gospodarske novice. — „Matica Slovenska.“ — Zemljepisni in narodopisni obrazi. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

O rabi žvepla v kletarstvu.

O vprašanji, ali se sme v kletarstvu žveplo rabiti ali ne, in tudi o tem, kako se ima upotrebljevati, je še dandanes v različnih vinskih krajih tudi mnenje zeló različno. Konsumenti ali pivci, kateri o kletarstvu nič ne vedó ali vsaj prav napačno sodijo, ne marajo o žveplu ničesar slišati; samo da jim besedo „žveplo“ izustiš, stresa jih uže groza.

Producenti, vinščaki mislijo o žveplu drugače; oni mu kletarske porabe ne odrekajo, vendar jih je pa le malo takih, kateri bi znali žveplo prav rabiti; večina jih ne vé, kedaj in kako se ima upotrebljevati, in iz tega ravno izvira pogostna napačna raba. Koliko je na priliko takih vinščakov, kateri sod ob trgatvi vselej, predno ga napolnijo, bodisi s čisto surovim ali pa z bolj ali manj pokipelim moštom, dobro z žveplom zakadijo ali zažveplajo.

Mnogo je tudi takih, kateri pri presnemanji drugače ne morejo, nego da sod, predno ga napolnijo, prav dobro zakadijo.

Oboje je popolnoma napačno, dokler je vino zdravo, kajti tedaj mu žveplena sokislina, katera nastane pri zažiganji, ne samo koristi, ampak kar naravnost škoduje, in sicer prvič zato, ker se kipenje zavira in morebiti za dalje časa čisto ustavi, ko bi se moralo hitro vršiti; drugič zato, ker dobi mošt ali mlado vino brez vse potrebe tudi nekak zelo neprijeten duh po žveplu, ali boljše rečeno, smrad po gnilih jajcih, kateri nikakor ne more zdravju koristiti. Čemu bi se kipenje zaviralo ali čisto ustavljalo? — bodimo zadovoljni, da se kolikor le mogoče hitro vrši, da dobimo iz mošta brže čisto, dokipelo vino.

Kedar pa hočemo čisto surov mošt, ali pa še prav sladko mlado vino — rebulo — kam daleč prepeljati, in to z namenom, da dospe še sladko na določeno mesto ter da ostane tam še dalj časa sladko, o! potem je dobro žveplati ali zakaditi posodo, v kateri se ima mošt ali vino prepeljati, drugače pa ne.

Pa vendar, utegne nam kedo ugovarjati, je prav dobro, da se mlado vino vsaj pri prvem presnemanji nekoliko zakadi, ker drugače preveč „nategne“, postane pretemne barve.

Lari fari! tudi tega ni treba — ako je namreč vino pravilno napravljeno, to je, ako ni belo preveč na tropinah kipelo. Črnega uže tako ne smemo nikdar kaditi, ker izgubi vsled žveplanja barvo, duha po žveplu pa skoraj nikdar ne.

Pravilno napravljeno belo vino čisto nič ne nategne, ali pa toliko, kolikor je prav, to je veliko, da dobi pozneje, kadar se zopet popolnoma učisti, ravno pravo cekinasto barvo.

Direktno ali naravnost zdravo vino kaditi (žveplati) je še v enem slučaji jako koristno, kar je pa našim vinščakom, posebno pa krčmarjem, le malo ali nič znano. Ako imamo namreč vino dalj časa v ne prav polni posodi, naredi se po vrhu kaj rad kan, pa tudi brez tega se pozneje vino kaj rado skisa, ono potegne, kakor pravimo, „na drn“, postane „cikasto“.

Vse to pa vsled prevelike dotike vina — to je njegovega alkohola — z kislikom zraka. In to je krivo, da se posebno po južnih slovenskih vinskih deželah poletnji čas le redko kje pošten kozarec (necikastega) vina dobode, naj bo uže na privatni mizi ali v gostilnici. Povsod so vina cikasta, ker tečejo iz bečev ali polovnjakov, iz katerih se točijo, dolgo časa, pa se nihče ne zmeni, da bi škodljivo obilno dotiko zraka s površjem vina zmanjšal ter jo neškodljivo naredil.

Neškodljivo pa naredimo to dotiko ravno z žveplom, ako ga nekoliko vrhu vina zažgemo; kajti žveplena sokislina umori vse naseljujoče se škodljive rastlinice (glivice), katere imenujemo „kan“ (micoderma aceti) ...

K. K. ZEITUNGS-STEMPEL (640)

in katere prouzročujejo „cik“; dokler je pa le sled žveplene sokisline nad vinom, ne morejo se nikakor delati.

S kajenjem ali žveplanjem „vrhu vina“ zavarujemo torej lahko zdravo vino proti veliki vinski bolezni, proti „ciku“, kar je gotovo velike kletarske vrednosti, in kar naj si torej posebno naši krčmarji dobro zapomnijo in potem tudi ravnajo. Za kajenje vrhu vina potrebujemo žvepla, potem pa tudi še neke posebne priprave. Žveplo je najboljše čisto rumeno, na ozke in kratke platnene koščke nalito, kakeršno se v kupčiji nahaja. S cvetlicami potrošeno žveplo, kakeršno se tudi v kupčiji dobiva, ni za rabo; tako žveplo je gola sleparija, ker več stane od navadnega, pa nič več ne koristi, ampak je še slabše od navadnega, kajti še tako lepo dišeča cvetlica, kadar se žge, ne diši, ampak smrdi. Čemu torej v sod spravljati smrad! — Posebna priprava za to žvepljanje je lahko kak daljši, debelejši pocinjen drat; en konec njegov se pretakne skozi primerno dolgo in debelo veho, na drugem se pa napravi majhna kljukica, ter kake dobre štiri prste pod njo obesi majhna kositarska skledica, katera ne sme širša biti nego je najožja vehna luknja sodov ali polovnjakov.

Rabi se ta priprava tako le: Najprej se s kako palico pomeri, kako visoko še stoji vino v posodi; nato se toliko pocinjenega drata na eni ali drugi strani vehe ven potegne, da obvisi nanj obešena skledica, ako se drat skozi vehno luknjo vtakne v posodo, za nekoliko prstov vrhu vina, in da zapre lesena veha, skozi katero je drat pretaknjen, posodi ravno vehno luknjo. Nato se natakne drata na kljukico proti posodi primerno zadosti velik košček žvepla, kateri se tako uravna, da se more vse raztopljeno kapljajoče žveplo v skledici nabirati; nato se na spodnjem konci zažge. Tako obešeno in zažgano žveplo se vtakne skozi vehno luknjo v posodo, in ta se z veho, koja je na dratu, naglo zamaši. Cela priprava se pusti toliko časa v posodi, da žveplo ugasne; nato se šele ven potegne, ter vehna luknja s svojo pravo veho hitro zamaši. Razen te priprave rabi za kajenje vrhu vina tudi tako imenovana žveplalna svetilnica, katere pa ne bomo danes popisovali, ampak prilično, kedar jo tudi s podobo priobčimo.

Naj se že s to ali to pripravo vino po vrhu žvepla, glavna reč je in ostane, da ne kane nič žvepla v vino, in pa, da se žveplanje vsakih osem dni gotovo ponavlja. Redno tako žveplana vina ostanejo do zadnjega konca nepokvarjena, in vino se ne navzame prav nič neprijetnega duha po žveplu.

Razen navedenih dveh slučajev ni pri zdravih vinih žveplanje ali kajenje nikdar potrebno, še manj pa koristno. Prav velike kletarske koristi nam je pa še žveplo za spravo prazne vinske posode, sodov, polovnjakov itd. Skoro neverjetno, pa vendar resnično je, da prav mnogi, posebno južnoslovenski vinščaki, krčmarji, itd. sodov niti pravilno spravljati ne znajo.

Koliko je takih, kateri, kadar prodade vino, sod izplaknejo samo s par bokali motnega vina; — to vino puste potem, kakor pravijo, za „živež“ v sodu, kojega pri vehi in pipi zamaše, češ, a zdaj si pa preskrbljen do druge trgatve! Koliko je zopet takih, kateri izpraznjen sod le površno izperejo, potem mu pa vratca in veho odpro, da se revež posuši! Ti in oni ravnajo zelo napačno, kajti velika večina takih sodov splesni čez in čez, tako da se razumnemu človeku, kateri vanje posveti, pogleda in povonja, milo stori, ako pomisli, kako se bodo dobri, morda izvrstni mošti bodoče letine na najnaravnejši način v njih pokvarili. Kakšno bode vino v smrdečem sodu postalo? gotovo ne drugačno, nego smrdljivo „bumfasto“. In vendar je tako lahko in preprosto prazne sode pravilno spravljati, da preprosteje skoro biti ne more, in le največi zanikrnež je, kdor to zanemarja. Naj tukaj ob kratkem razložimo, kako treba ravnati.

Prazni sod se prav dobro izpere tako, kakor bi se moral, ako bi hoteli vino vanj presneti. Na to se pusti en dan pri miru, da se vsa voda nabere ob vampu; potem se izpravi voda z gobo do čistega iz soda.

V tako očiščenem sodu se zažge košček žvepla, kar se lahko na več načinov stori. Ali se veha zabije, in skozi vratca kos korčevine ali pa kaka skrilica položi sredi soda, ter na nji zažge žveplo, in na to naglo vratca zapró; ali se pa vratca zapro ter goreče žveplo s primerno pripravo vtakne skozi veho v sod, v njem oliko časa pusti, da ugasne, potem se pa šele veha prav dobro zabije. Ako kajenje vsak mesec enkrat ponavljamo ali pa vsaj vsak drugi mesec enkrat, to je gotovo, da se nam sodi ne bodo čisto nič pokvarili, in naj ostanejo tudi deset let prazni. R. Dolenc.

Ozdravljanje živine od lišajev.

V predzadnji številki „Novic“ sem bral vprašanje J. L. v Šm., kako se prežene lišaj?

Tudi jaz sem imel pred dvema letoma vola, ki je imel skoro tri mesece zelo hud lišaj. Odpravljal sem ga na vse načine in tudi živinskega zdravnika sem na pomoč poklical, pa vse ni nič pomagalo. Nazadnje mi nekdo pove, da je najboljši lek od lišaja jesenova mast. Poskusil sem, in v osmih dneh je bil vol popolnoma zdrav.

Ker pa ne zna vsak jesenove masti napravljati, naznanjam Vam tudi tudi to, da priobčite, ako se Vam, častiti gospod urednik, umestno vidi tudi v „Novicah“.

Najprvo se mora jesen (najboljši za to je črni ali vodni jesen) razcepiti na trske, ki naj se na peči popolnema posuše. Potem, ko je to pripravljeno, naj se vzame dober lonec ter popolnoma v zemljo zakoplje. Ko je to storjeno, naj se vzame drug lonec, katerega treba na dnu dvakrat ali trikrat preluknjati; potem se denejo popolnoma posušene trske vanj, ter se postavi vrh prvega lonca. Presledek pa, kateri bi med prvim in drugim loncem utegnil biti, naj se pa z ilovico tako zamaže, da ne prihaja nič zraka zraven. Lonec, kjer so trske, treba pa z kako rušo tako tesno pokriti, da tudi zrak zraven ne prihaja, ker sicer se trske vnamejo. Ko je to stor-

jeno, naj se okoli lonca počasi kaki dve uri kuri, tako da trske postanejo oglje, v spodnji lonec pa se nateče mast, s katero naj se lišaj kake tri ali štirikrat namaže, in odpravljen bo.

Ta mast je tudi najboljša za odpravo uši pri živini.

V Ribnici, 6 aprila 1888.

Jos. Klun.

Kupčija s travnimi semeni.

Kupčija s travnimi semeni je najbolj goljufiva. Semenski trgovci nas opeharijo še najlaže, kadar naročujemo travna semena. Dostikrat nam pošljejo seme, katerega niti naročili nismo! Dogaja se pa sicer kaj rado, da kupljeno seme ni čisto niti kalivo. Ker je torej kupčija s travnimi semeni le malo zanesljiva, treba pri naročanji še posebno previdnemu biti kmetovalcu! Kdor hoče naročiti travna semena pri semenskem trgovci, temu je pred vsem priporočati:

1.) Da kupi seme posameznih trav vsako posebe t j. vsako za se. Mešana trava naj se nikar ne kupuje! Travne mešanice, katere pripravljajo semenski trgovci kakor po receptu enako za posamezne vrste zemlje, prodajajo najrajši. Z njimi namreč najlaže opeharijo kmetovalce. V takih zmeseh travnega semena je navadno dosti ničvrednega in škodljivega blaga, dosti praznih plev in smeti ter različnega travnega plevela. Zaradi tega naj se nikar ne naroča „travna mešanica“, temuč naj se vedno le kupujejo posamezne vrste trav vsaka posebe. Kmetovalec se potem laže prepriča o čistosti in kalivosti kupljenih trav kakor tudi o tem, ali so prave ali ne. Pred setvijo pa bo gotovo tudi pogodil kmetovalec, kako je pomešati razne trave skupaj.

2.) Naj kupi travna semena le tedaj, če garantuje trgovec, da je seme pravo, čisto in kalivo.

Travno seme, katero je preiskala in za dobro izpoznala semenska pregledovalna postaja c. kr. kmetijske družbe na Dunaji*), ima gotovo pravo vrednost. Zato pa ravna kmetovalec najvarneje, ako zahteva seme, katero je po omenjeni postaji pregledano in v zapečatenih (plombiranih) vrečah poslano. Le žal, da je to le takrat možno, kedar se ob enem naročajo večje množine semena posameznih trav. Za manjšega kmetovalca je naročanje po pregledovalni postaji na Dunaji predrago in se sploh ne izplača.

Travna semena naj le tist kupuje, kateremu so dobro znana ali pa priporočena po zvedenci. Mali kmetovalci ravnajo najbolje, ako nabirajo travno seme doma po mejah, ob potih in po travnikih. Tako si lahko v svojem kraji pripravijo seme najboljših trav, katero je zanesljivo in ceno.

*) Samenkulturstation der k. k. Landwirthschaftsgesellschaft in Wien.

Gospodarske novice.

Za tretjega učitelja na deželni kmetijski šoli v Grmu imenoval je deželni odbor gospoda Jarneja Černeta učitelja na Vrhniki. Gospod Černe bode nastopil službo, kakor hitro potrdi to imenovanje c. kr. kmetijsko ministerstvo.

Plemenske bike, nakupljene iz državne podpore, prodajala bode kmetijska družba majnika meseca v Ribnici. Dan prodaje bode pozneje določen.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe koroške je bil 14. marcija v Celovci. Navzočnih je bilo 127 udov. Občni zbor je potrdil račune in proračune družbene, obravnaval o živinski soli ter ogrski konkurenciji z žitom ter izvolil nov odbor. Za predsednika je bil izvoljen g. dr. pl. Edlmann, ki predseduje uže 23 let. Za odbornike pa so bili izvoljeni gg. Walter, Zunzer, Schroll, Elbl, Funder, pl. Metnitz, Holzer, Puntschart, Oertl, Haberl in Hoch.

Goriško c. kr. kmetijsko društvo je imelo 5. t. m. tudi svoj občni zbor. „Gospodarski list“, uradno glasilo tega društva, poroča o tem občnem zboru to le: Občni zbor c. kr. kmet. društva goriškega dne 5. aprila je bil maloštevilno obiskan; zbralo se je v društvenih prostorih samo 22 društvenikov, dva nad obligatnim številom. Predsedoval je prevzvišeni g. grof Coronini, vlado je zastopal c. kr. minist. tajnik grof Strassoldo. Zbor je brez ugovora na znanje vzel, oziroma potrdil poročilo o društvenem delovanji leta 1887., društveni račun za l. 1887. in proračun za letošnje leto, stanje društvenega premoženja konec l. 1887. in račun o porabi državnih podpor, dovoljenih za l. 1887. Za podpredsednika je bil per acclamationem potrjen g. I. Bolle, vodja tukajšnjega c. kr. poskušališča za svilarstvo in vinarstvo. — Grof Mantica je izrazil svoje obžalovanje, da se na državni avstrijsko-italijanski meji še vedno najnadležnejše zapreke delajo prevažanju gnoja od ene strani na drugo, in je priporočal, naj bi se društvo v korist mejnih kmetovalcev potrudilo, da doseže potrebne olajšave. — Predsednik je omenil, da se je to uže storilo. S tem je bil dovršen dnevni red.

Da je občni zbor goriškega kmetijskega društva tako žalosten, kakor tudi vse njegovo delovanje, prihaja od tod, ker ima taka pravila, da kmet niti ne more biti družabnik. Kako naj plača navadni kmet vsako leto štiri gold. letnine, zlasti, ako ne ve čemu? Naj društvo zniža letnino vsaj na dva gld., in kmalu bo več udov. Tega pa gotovo ne bodo storili Lahi, zato naj se pa Slovenci odločno potegnejo, da dobijo deželen kulturen svet, v katerem bi imeli gotovo večino.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

77.

Na gorskej planoti Peruvanskej.

(Konec.)

Po večerji sem se ves truden vlegel na trdo ležišče, ali zaspati nisem mogel dolgo ne, ker so ponočne tice

*

grozno vreščale in vpile okoli votline in drugej. Slednjič sem vendar zamižal in zaspal. Ali v spanju so se mi oči razbolele tako, da sem se zbudil. Strašno me je skelelo, peklo. Nisem mogel pogledati, ker je trepalnice kri zalila in se strdila. Šinil sem po koncu, in bolestno javkal. Zaspati mi ni bilo nič več moči. Včasih sem stal, včasih sem čepel na kamnu, tresel sem se mraza, in tudi tulil sem v silnih bolečinah. Kaj bode! Kedaj bode dan! stokal sem. Mrtvaška tišina je bila razlita po vsij neizmerni pokrajini, tudi živali so bile utihnile. Kedar se mi je zdelo, da uže mora biti proti jutru, odprl sem bolne oči, ali kaka — groza me je obšla! Ko sem pogledal po votlini, opazil sem napolu zmrznjeno truplo človeško, na katerem sem glavo držal nocoj. Skočil sem na plan, da osedlam mulo in odjašem. Ali rado je, da bije nesreča na nesrečo. Mula mi je poginila po noči, vse štiri je molela od sebe. Ker je bila lačna, požrla je v naglici neko zelo strupeno bilino, in po nje je bilo.

Ves potrt, in kdo bi ne bil, vrnem se v votlino, drugega mi ni kazalo. Nebes je bil čist kot ribje oko, in solnce je obsevalo pobeljeno pokrajino. Tice so žvrgolele okoli votline, zajci so skakali brez vsega strahu po snegu, in dolgovratne srne so zvedavo stegovale vratove. Videti je bilo, da se žival ne briga nič za debeli sneg. Potolažil sem se toraj tudi jaz ter stopil zopet v votlino, da ogledam mrtveca. Da je Indijanec, to sem uže vedel. Na glavi je imel več hudih ran. Pred kot ne ga je pobila zavratna roka, in potem zavlekla v votlino.

Vzel sem puško in ustrelil zajca. Nabravši malo suhljadi, zanetil sem ogenj, zajca nasadil na kost, ker druge priprave nisem imel, ter si ga opekel. Nič kaj ni mi dišala pečenka, ali za silo je uže bila. Premišljeval sem, kaj bi začel. Med dvanajsto in eno uro mi je udarilo na uho enolično, raztrgano kričanje. Kaj je to? Vesel pa tudi prestrašen sem skočil iz votline gledat in poslušat. Stopil sem na skalo, ter zazrl v dolu dva Indijanca, katera sem včeraj srečal. Tovorila sta odpadke v plavž. Brzo sem zletel doli prosit ju, naj mi pomagata naprej. Za malo tobaka sta mi prepustila eno lamo, ki sta jo tudi sama prignala k votlini, da smo mojo prtljago naložili. Še en pot sem milo pogledal mrtveca v votlini, pograbil perišče prsti, vrgel jo nànj, ter odšel.

78.

Na Laponskem.

Psi so zalajali, kazno, da kmalu pridemo k čredi in k stanovanju ljudskemu. Hiteli smo kar smo mogli, ker so uže debele kaplje padale. Srečno smo se pripeljali k hiši ali k gami, kakor jo Laponec naziva. Stala je pod goro ob robu širnega barja. Sprejeli so nas, ali prijazno ne. Ali kakor si Arabca pridobiš s primernim darom, prav tako tudi Laponca z žganjem. Da je Laponec neprijazen, temu se skoro ni čuditi, malokateri narod je tako zaničevan, kakor njegov. Ošabni Švedec dela ž njim kot z nespametno živaljo, ter ga pita s psom, lepšega imena nima zánj.

(Dalje prihodnjič.)

„Matica Slovenska“.

Tajnikovo letno poročilo o delovanji odborovem v dobi od 1. aprila 1887. do 31. marca 1888. l.

Matica Slovenska zvršila je pred kratkim 24. leto svojega obstanka. Kar se posebej tiče zadnjega leta društvene dobe, o katerem mi je po odborovem naročilu naloga danes zboru poročati, smemo biti ž njim zadovoljni, bodisi že na znotraj, bodisi na zunaj. Odbor, ki stoji društvu na čelu, trudil se je po moči ustrezati zahtevam društvenikov, nikoli kreniti iz poti, ki mu jo znamvajo pravila in dosezati namen, ki mu ga ona narekajo. Sestavljen je bil v bistvu tako, kakor poprej: predsednik mu je bil zopet prof. Marn, I. podpredsednik prof. Levec, II. podpredsednik postal mu je mestni župan Grasselli; blagajnik mu je bil šestnajstič Ivan Vilhar, pregledovalec društvenih računov Luka Robič, ključarja A. Praprotnik in F. Stegnar, overovatelja sejnih zapisnikov A. Kržič in I. Šubic in pravdni zastopnik dr. I. Tavčar. Tudi sestava odsekov: gospodarskega in književnega, ostala je v bistvu ista. Gospodarski imel je mesto 3, letos 5 članov, tudi književnemu prirastla sta 2 odbornika.

Gledé delovanja pritrdil je odbor tudi v zadnji dobi načelu: prepuščati glavno delo odsekoma, izdelane načrte pa predlagati njemu v konečno potrdilo. Običajno sta se tedaj skoro pred vsako odborovo sejo shajala oba odseka ter pretresala in prirejala vso za odbor potrebno tvarino iz svojih delokrogov. Kakor v predzadnji dobi imel je odbor tudi v zadnji štiri seje, namreč 27. aprila, 7. julija, 24. nov. in 14. marca; istotako gospodarski odsek, namreč 4. maja, 25. junija, 21. novembra in 10. marca; književni pa tri, to je 7. junija, 19. novembra in 12. marcija. Prva odborova seja bila je v prvi vrsti namenjena konštituiranju odbora in volitvi odsekov, druga konečni aprobaciji lanskih društvenih knjig, tretja stroškom za lanske knjige, četrta letošnjim knjigam in deloma pripravam za današnji redni veliki zbor.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Železnikov 17. aprila. *(Ime-dan svitlega cesarjevič prestolonaslednika Rudolfa.)* Od drugod dohajajo raznim časnikom poročila o prenaredbi šolske postave, ter o mislih in mnenji za in zoper njo. Za spremembo naj bo pa povedano, kako se je danes v tukajšni šoli obhajal spomin na ime-dan svitlega prestolo-naslednika cesarjeviča Rudolfa. Po napovedbi se je snidila zjutraj ob $^3/_4$7. uri praznično oblečena šolska mladina v učni dvorani. Ob sredi njene sprednje stene pripeta je bila mična slika svitlega nadvojvoda Rudolfa v zlatem okviru. Ob straneh in nad glavo so jo zališali venci iz ponarejenih cvetk; še višej nad tem sta bila vravnana grba cesarski in deželni; spodaj v podnožji slike pa so bile razstavljene

simetrične zastave: avstrijska (črno-rumena), bavarska (belo-modra) in dve narodni. Na šolski tabli pa je bila napisana nasledna čestitka:

Srca kviško povzdignimo!
Danes na veseli dan,
Z vneto dušo zakličimo,
K'je svet Rudolf praznovan:
Carjeviča Bog ohrani!
Rudolfa naj Bog živi!
Vseh nesreč Ga Bog naj brani!
Rudolf dolgo naj živi!

Ob 7. uri šla je mladina za šolsko zastavo pároma v cerkev k sv. maši. Po skončanem duhovnem opravilu povernila se je zopet v enakem redu nazaj v šolo, in se vstavila na svoja mesta. Najpred se je zdaj opravila primerna molitev za dušni in telesni blagor svitlega cesarjevič-prestolonaslednika; potem je odpela mladina po napevu cesarske himne zgoraj napisano čestitko, poslednjič pa trikrat navdušeno zaklicala svitlemu cesarjevič prestolo-nasledniku: Živio! Slava! Na mnoga leta!

K sklepu je prejel vsak otrok mali darek zmed šolskih učil v spominek.

Za danes naj toliko zadostuje; pa o drugi priliki zopet kaj!

Iz Ljubljane. — V **državnem zboru** pričelo se je tudi krepko gibanje slovenskih poslancev V splošni budgetni razpravi oglasil se je poslanec Šuklje, ki je kakor omenja naš poročevalec iz državnega zbora, zelo častno rešil svojo nalogo kot glavni govornik enako glede gospodarskih zadev vse države, kakor narodnih in gospodarskih teženj Slovencev. —

Ko je pri drugi priliki hotel perovodja, izvoljenec nemških Koroščev, Dumreicher, v oddelku, kjer sede slovenski poslanci, prezreti in neštetih pustiti takoj celih 19 glasov, oglasil se je dr. Poklukar z dokazom, da je v tem oddelku glasovalo 40 poslancev in ne le 21, ter je odločno zahteval, naj se dokazano napačna izjava predsednikova popravi, v prihodnje pa vsaj skrbi, da se glasovi prav štejejo in pri glasovanji ne prezirajo cele vrste navzočih poslancev.

To je bil zaslužen udarec na malomarnost predsedništva, katero je izjavilo po dr. Smolku, da je dispozicijski zaklad odklonjen z 12 glasovi, dejansko pa je bil sprejet z večino 10 glasov, z 138 glasovi zoper 128 glasov. — Dispozicijski zaklad sicer nikakor ni na srce priraščen prezrtim poslancem, toda, ako os sedaj še glasovali zanj, smejo zahtevati, da se njihovi glasovi tudi štejejo. — Smolka je sicer ostal pri svoji napačni izjavi, toda Dumreicher si bode pri drugi priliki morebiti prisiljen, kot bivši dvorni svetovalec, vsaj do 50 prav šteti in tudi Smolka bode moral biti previdnejši s svojimi nezmotljivimi izjavami. Včeraj govoril je poslanec Pfeifer pri ministerstvu notranjih zadev o epidemijah in epizovtijah, bržčas danes pa bode poslanec Hren govoril pri poglavji „cestne zgradbe“, dr. Poklukar pa pri poglavji „vodne zgradbe.“

— **Vodna zgradba Save** pri Stožicah postala je po zadnjih povodnjih še bolj nujna, kakor popred, ker vodotoč Save približal se je vasi Stožice že na 20 metrov, vrh tega čujemo, da obetajo razprave zarad zgradbe skupnega mosta za državno cesto in za kamniško železnico pod sedanjem črnuškem mostom dober vspeh. Kakor čujemo, namerava se to vprašanje podrezati tudi v državnem zboru.

— **Kozavost v Ljubljani.** Po uradnem izkazu z dne 18. aprila bilo je ta dan v Ljubljani še 17. kozavih bolnikov. To potrtjuje dosedanje skušnje zadnjih tednov, da se zmanjšava število te vrste bolnikov na teden samo za dva do tri.

— **Kmetijsko potovalno predavanje v Ribnici,** ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v nedeljo 29. t. m. popoludne po cerkvenem opravilu.

— **Dopolnilne volitve v ljubljanski mestni odbor** pričele so se v ponedeljek dne 23. t. m. in izvoljeni so bili v III. razredu gg. Ivan Hribar, Karol Žagar, Peregrin Kajzel in dr. Vinko Gregorič; pri današnji volitvi v II. razredu izvoljeni so narodni kandidatje gg. Josip Benedikt, Peter Grasselli, Ivan Gogala in župnik Janez Rozman; za I. razred pa, ki voli v petek, priporočajo se kandidatje gg. Henrik Ničman, dr. Josip Staré, Josip Tomek in Ivan Velkovrh.

— **Hrvatska.** Zagrebški „Obzor“ poroča, da je znani odvetnik, štajerski Slovenec dr. Kopač, zatožen zarad širjenja neresničnih iznemirljivih vesti, zato, ker je pri vredništvu „Obzora“ čul, da so se pri zakladu pakrajnih gozdov zasledile neke nerednosti, ter je potem domu grede prašal znanega državnega pravdnika, ali je kaj na tem in ko je ta odgovoril, da njemu ni nič znanega, je Kopač zavrnil, potem pa že ni res. Sodnijska razprava zarad te zatožbe ima biti v petek 27. t. m.

Politične stvari.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 22. aprila.

Splošna budgetna razprava.

Akoravno je bilo število proti državnemu proračunu vpisanih govornikov veliko, se je vendarle splošna letošna razprava pokazala v obče manj zanimiva. Gotovo je med protigovorniki gledé oblike pa v mnogo zadevah tudi gledé vsebine bil govor Gregr-jev eden odličnejših, pa dostaviti smemo takoj, da politično postopanje Gregrjevo se nikdar ne more prištevati onem, ki delujejo za interese državnozborske večine. Drug mladočeh, Vašaty, vpisan je bil za proračun, govoril je odločno proti in bavil se je izključno z vprašanji velike politike govoreč proti zvezi z Nemško in za ono z Rusko. Bistveno povedal je govornik mnogo resničnega, v obče pa se je vendar sodilo, da je dobro gradivo prav nevkretno po-

rabil. Finančni minister Dunajewski, ki je tretji dan razprave govoril precej obširno, pritožil se je po pravici da je v zadregi, na kaj bi odgovarjal, dokazaval je torej v obče s številkami, da naše gospodarsko stanje nikakor ni tako slabo, kakor je več govornikov sploh tožilo. Število obrtnij se je izdatno pomnožilo, enako zavžite množine, pive mesa itd., vse to pa je minister omenjal vedno z dostavkam, da tudi on s tem boljšanjem še nikakor ni zadovoljen ne gledé prebivalstva in ne glede zboljšanih državnih dohodkov, ker tudi državne potrebščine vedno, izrekamo one za vojno, rasto. — V političnem oziru omenjal je minister Dunajawski, da vodstvo državnih zadev ne sme zahtevati stalno ena sama n. pr. nemška stranka. Ako stareji brat stopi na mesto očetovo, je on kot modrejši, bolj skušen in krepkejši naraven varuh svojih mlajših bratov. Kadar pa ti dorastejo in postanejo samostojni, pa nočejo in tudi ne potrebujejo vodstva in varstva starejšega brata. Tako je tudi z avstrijskimi narodi, Nobeden nima pravice zahtevati izključnega vodstva, temveč delovati je treba vsem skupno ne v nemškem ne v slovanskem, ampak v avstrijskem smislu, porazumno med saboj potom zmernosti. Vlada pa se mora operati na ono večino, ki jo je podpirala do sedaj, in katera jo bode, kakor se nadja, podpirala tudi v prihodnje.

Vrsto protigovornikov sklenil je Plener, ki si je prizadeval s številkami dokazati, da je primanjkljaj veči, kakor se trdi od strani vladine in pa večine, v obče pa je govoril nekoliko zmernejše kot navadno, izrekoma tudi gledé sprave med narodnima strankama na Češkem.

Vrsto govornikov za državni proračun sklenil je naš poslanec Šuklje kot glavni govornik. Ta postavil se je enako gledé številk, kakor političnih načel nasproti opoziciji in nasproti vladi s spretnostjo in zgovornostjo tako dostojno na vzvišeno stališče glavnega govornika, da je govornika spremljala živahna pohvala desnice ter ga koncem govora večina odlikovala s sijajnem, zasluženem čestitanjem. Vrh tega pa je govornik z živimi barvami in z brezozirno odločnostjo označil sedanjo stališče slovenskih poslancev nasproti vladi, izrekoma nasproti naučnemu ministru Gautsch-u.

Političen del govora Šuklje-vega še tako prijavimo in zato preidemo tukaj takoj k poročilu daljne budgetne razprave.

Plener skušal je v svojem govoru dokazati, da pristaš vladin in vodja državnozborske večine, grof Hohenwart, ne more nepristransko spolnovati svoj posel kot predsednik najvišjega računskega dvora. S tega stališča skušal je ugovarjati zoper različne številke državnih računskih sklepov.

To ravnanje dalo je grofu Hohenwart-u povod Plenerja v stvarnem povpravku zavrniti z ojstrostjo, kakoršno po vsi meri zasluži, med drugim rekoč: v tem stavku tiči ravno tako neutemeljeno, kot lahkomišljeno sumičenje, za katero gosp. poslanec sam ne ve navesti druzega uzroka kot tega, da ne spadam k opoziciji. (Prav resnično! na desni).

V državni službi nisem od včeraj ali od predvčerašjnjega, temveč od leta 1845. in mislim, da morem z dobro vestjo trditi, da sem v tem dolgem času zadosti dokazal svojo resnobo in zvestobo v službi, s katero sem vajen razumeti svoje službene dolžnosti tako, da mi ni treba zoper take zatožbe braniti se tudi ne samo z eno besedo. (Živahna pohvala na desnici.) Toda gospoda moja, ni mi moč zamolčati obžalovanja, da je razprava v tej visoki zbornici zdivjala v taki meri (pohvala na desni — ugovor na levici), da noben pošten človek ni varen pred sramotenjem in da se vrh tega še najdejo ljudje, ki take napade odobravajo. (Pohvala na desni).

Po teh popravkih, sklenil je glavni poročevalec dr. Matuš razpravo o krajšem, pa kakor vedno, zmernem in jedrnatem govoru in pri glasovanji izrekla se je velika večina — gotovo $^2/_3$ glasov — za prehod v nadrobno razpravo.

Nadrobna razprava,

prvega dneva, 19. aprila, bila je malo pomenljiva. Govorniki bili so: Bareuther, Türk, Kauniz, Kronawetter, minister grof Taaffe, Lažanski, Siegmund in poročevalec dr. vitez Meznik in razpravljala so se 1—3 poglavje potrebščine ter poglavje 3. pokritja. Razprava postala je zelo mirna, deloma celo vesela.

Dne 20 aprila razpravljalo se je iz 3. poglavja potrebščine naslov 4. do poglavja 5., dalje naslov 1. in 2. potrebščine.

Prvi govornik Herbst prizadeval si je v obširnem in prav malo zanimivem govoru dokazati, da je cesar delovanje one kontrolne komisije za državne dolgove leta 1867., katere člen je bil tudi Herbst, ne samo zavolj svojega strokovnega delovanja, temveč tudi zato pohvalil, ker se je vtikala v politične zadeve onega časa. V eni prejšnjih sej dokazaval je finančni minister, da se je ta pohvala omejevala samo na strokovno-postavno delovanje v tej komisiji. — In pri tej priliki dokazal je iz novega, da je komisija zarad prekoračenja meja svojega poklica, prejela „ukor“, akoravno je bil izražen s tako rahlimi besedami, kakor je naravno pri tako odlični komisiji. Ako dr. Herbst ta ukor, ima za pohvalo, je to stvar čutja in okusa; katera mu minister ne more usiljevati.

Dalje govorili so še v tej seji: protisemit Vergani, Fuss, Borčič, Herbst, minister Taaffe, dr. Lueger in Weitlof.

Zelo zanimiv je bil govor Lueger-jev, ki je levičarje šibal neusmisljeno, izrekel dalje, kako dolgo in nevspešno si stranke večine prizadevajo pri tej vladi kaj doseči, memo tega, ko levičarji vladi vedno nagajajo v javnosti, sicer pa zelo prijazno občijo z vlado in brez težav pri njej mnogo reči dosežejo. Poluradni listi grdijo državnozborsko večino in se dobrikajo levičarjem. Izrekoma je bilo nerazumljivo postopanje naučnega ministra Gautsch in njegova naredba o srednjih šolah. Lueger pravi, dolgo sem premišljeval, kaj hudega so Čehi in Slovenci prizadeli, da jih je tako kaznoval in konečno sem se vendar spomnil, da so mu privolili druzega sekcijskega

načelnika. Ona naredba je bila toraj zahvala za dovolitev onega sekcijskega načelnika. In vendar so izrekom Slovenci in Hrvatje podpora države na jugu zoper laško iridento, to mi bo gotovo rad podtrdil tudi gosp. ministerski predsednik.

Dalje izrekel je Lueger, da je on in da so Dunajčani v obče prijatelji vseh narodov, ter hočejo živeti v miru z njimi. Kako ščujejo dalje poluradni listi zoper konfesijonalno šolo, kako skrbno objavljajo vsako še tako slabo priredjeno demostracijo zoper njo, ne pa le ene za njo, akoravno jih je znanih na tisoče in tisoče. Govornik pravi, da ne vidi v konfesijonalni šoli nikakoršne nevarnosti za omiko. Ta izrek povzročil je zopet velik halihalo med levičarji, katerim je še nadalje na ta način izpraševal vest.

Ko je Weitlof odgovarjal Lueger-ju in ga skušal usmrtiti v javnem mnenji dunajskem, približal se je tudi tje na skrajno levico dr. Gregr, ter je, ne da bi bil pred poslušal Luegerja, temu začel pretiti s pestjo rekoč: to je sramota za vas, da se imenujete demokrata, pa niste nasprotnik konfesijonalne šole. Levičarji kričali so neprenehoma: bravo Gregr, bravo Gregr! ta revež pa je s tako pohvalo omamljen, vedno pretil edinemu nepristranskemu zastopniku dunajskega mesta, edinemu, ki prav po srcu velikanske večine Dunajčanov hočejo mir imeti z vsemi drugimi avstrijskimi narodi, in „veliki narodnjak češki“ Gregr, gre s tem slavit najhujšega nasprotnika Čehov in Slovencev Weitlof-a, ki nam vsem v nemškem Schulvereinu večjo škodo prizadeva, kakor jo kdorkoli more popraviti. To slepo strastno ravnanje Gregrjevo vzbudilo je tudi hudo splošno nevoljo na vsi desnici, in mislimo da temu nasproti tudi mladočeški krogi ne morejo ostati gluhi, kakor niso gluhi drugi tukajšnji mladočeški tovariši.

Tržaška laha Luzatto in Burgstaller čutila sta se v pohvali Slovencov in Hrvatov nasproti „laški iridenti“, katero je izrekel Lueger, tudi žaljena in sta ugovarjala. Čudno je to, da se oglašata ta dva laha, kadar se obsoja laška iridenta, vendar se menda ne prištevata sama k nji!

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. – V ponedeljek pričakal je naš cesar cesarico in kraljico Angleško v Innsbrucku, ko je z Laškega potovala na Nemško k svojemu zetu, bolnemu nemškemu cesarju. — Naš cesar pozdravil je angleško kraljico na avstrijskih tleh, potem sta kosila v za to okinčani dvorani kolodvora in pri odhodu sta se zopet srčno poslovila. Sprejem bil je brez vsega političnega pomena zgolj izraz dvorljivosti med visokima vladarjema. Včeraj vrnil se je cesar zopet nazaj na Dunaj.

Med tem je v dunajski zbornici poslancev precej hudo vršelo, ne sicer zavolj državnega proračuna, ker je primeroma neugoden, toda povodom nekaterih našim notranjim razmeram zelo sovražnih člankov v ogerskih uradnih in poluradnih listih.

Levičarje zasledili so one ogerske članke, ker jih je naše oblastvo zaplenilo, potem je pri ministerstvu notranjih zadev dr. Sturm poprijel besedo, je po Taaffeju udrihal z navadno brezozirnostjo moža, ki misli, da bi v drugem ministerstvu sam dobil kakov posel, ter se je pri tem sklicaval na obsodbe ogerskih listov rekoč, sedaj mora že mera biti polna, ako že celo ogerska vlada ne more več prikrivati prepričanja, da so naše tostranske notranje razmere za državo pogubne.

Vse to je grofa Taaffe-ja hudo zbodlo, kri mu je zavrela in namesto, da bi bil prav hladno zavrnil ves ta napad, odgovoril je zelo odločno in glasno priznajoč na eni strani zgodovinski razvoj in posebne pravice naših kraljestev in dežel, ter naglašal. da se v naše notranje zadeve nima nihče utikati, bodi si inostranstvo on stran Litave, ali pa še dalje.

Pri tem skušal je zopet Rus udrihati po ministerskem predsedniku zato, ker je Ogersko imenoval „inostranstvo“, in ko se je Taaffe hotel nekaj popravljati, pa ne ravno srečno, ker je bil razburjen, nastal je še večji vriš med večnimi ministerskimi kandidati na levici. Še le polagoma, ko so prišle manj pomenljive stvari na razgovor, pomirila se je zbornica.

V ponedeljek pričela in dognala se je razprava o poglavji „Centrale“ notranjega ministerstva. Knotz bil je vpisan kot prvi, čeh Herold kot drugi govornik in pričakoval je marsikdo, izrekoma poslušalstvo, ki je došlo v izredno obilnem številu, da bode to Knotzov dan, z velikim vrišom in z izgredi. Pa vsega tega ni bilo. Knotz je sicer kričal obilno uro, je zopet hrustal c. kr. namestnika Češke, to da, ni ga bilo več v zbornici ne poslanca, ne vladinega zastopnika, ne poslušalca ki bi se bil zmenil ne odobravaje ne zavračevaje krik Knotzov; ko je končal ni se ganila roka za ploskanje in ne ustnica za „dobroklic“. Tako je Knotz ponavljal vsako besedo in vsak stavek iz svojih prejšnjih govorov, da, še celo njegovim ožjim pristašem, ni bilo moč mu donesti tudi malega duševnega krepčila.

Knotzu odgovarjal je Mladočeh Herold, ki sicer ni imel hvaležnega gradiva, ki je pa vendar s dokazi zavračal trditev njegovo, da c. kr. namestnik nikakor ne podpira Čehov. Oblika obeh govorov v stavkih, v glasu, v naglaševanji in v vrstenji stavkov, pa si je tako zelo podobna, da človek, ki govornika ne gleda, ampak samo posluša, ne more uganiti, prihajajo li besede iz ust Knotz-ovih ali Herold-ovih. Ko je za tema govornikoma poprijel besedo poslanec Tausche, ter začel razkladati napačnosti postave zoper živinske nalezljive bolezni se v zanimanji zbornice ni spremenilo prav nič, in minister Taaffe je tako povsem mogel prezirati puhl krik Knotzov, da še besede ni poprijel, temveč je naročil sekcijskemu načelniku baron Erb-u, da je obširno razložil sedanjo postavodajstvo in pa vrednost naredb glede živinskih bolezen.

Za vladnim zastopnikom govoril je še Kronawetter, potem je bil sprejet konec razprave in govoril je kot glavni govornik šleski poslanec, duhovnik poljskega rodu, Swježi, ter je tožil, koliko škodo prizadeva tamošnjemu poljskemu in češkemu prebivalstvu izključno nemško uradovanje, kar to dela neobhodno ona vrsta zakotnih pisačev, ki imajo navadno naslov občinskih tajnikov. K stvarnem popravku oglasila sta se za tem govornikom, Prade in Türk, ki sta pa mesto popravka, imela dolge govore. Izjemoma ohrabril se je takratni predsednik Chlumecky, poklicati govornika k stvari.

Za dneve 13. in 14. prihodnjega meseca maja napovedavajo se tukaj velike slovesnosti. Dne 13. bode slovesno odkritje spominka Marije Terezije pred cesarskim dvorom, med dvornima muzejema. Te slovesnosti udeleži se ves dvor, domače in ogersko dostojanstvo in tudi državni poslanci, zvečer bode sijajna predstava v dvornem gledališči.

Dne 14. pa bode slovesno otvorjenje jubilejske obrtnijske razstave v rotondi v Praterji.

Nemška. — Minule dni viselo je že večkrat življenje bolnega cesarja na niti in še ponedeljek večer poročal je jeden dunajskih listov, da zdravniki prisojajo le še 3—5 dni življenja, ako ga še pred ne zaduši nagloma.

Prihod angleške kraljice v Berolin in njeno stanovanje v gradu Šarlotenburg, tolmači se sploh le v tem smislu, da hoče stara kraljica svojega cesarskega zeta še enkrat videti pred njegovo smrtjo. Politični pomen se njenemu prihodu ne pripisuje in izrekoma o možitvi princesinje Viktorije s princom Battemberškim, ne govori sedaj nihče več. V prvi vrsti javnega razgovora stoji pred vsem bližnja smrtna nevarnost cesarjeva in stem je, kakor vse kaže, za vselej prestana tako imenovana kanclarska kriza. Sedaj vsaj nihče ne dvomi, da bode prihodnji nemški cesar vladal po vsem v duhu Bismarkovem, ali pa ta duh popelje k miru ali k vojski tega pa sedaj še ne ve nihče.

Trdi se, da se bode v kratkem grof Herbert Bismark, t. j. prihodnje dni že, imenovan za državnega nistra.

„Nat. Ztg.“ pripoveduje, da je pokojni cesar zapustil 24 milijonov mark premoženja, od teh je podedovala cesarica vdova 3 milijone, vsak otrok po jeden milijon, vrh tega princ Heinrich zanj kupljeno grajščino. Rodbinskemu zakladu odločenih je 12 milijonov.

Eden, že leta 1860. prihranjen milijon, razdelil je cesar posebej deloma med sedanjega cesarja in njegovo sestro veliko vojvodico Badensko.

Francosko. — Boulanger pouzročil je po vsi francoski veliko gibanje, katero se sedaj najživahnejše prikazuje v Parizu. Boulanger ima mnogo pristašev, kateri vsako priliko porabijo kričati: „Živijo Boulanger!“ Pristaši sedanje vlade in k tem spada dijaški ali tako imenovani „latinski“ del Pariza, dalje mestni zastop Pariški, pa se temu početju ustavljajo in kričijo: „Proč z Boulanger-jem!“ Minulo nedeljo sprijele so se že te nasprotne si stranke, policija jih je morala razganjati, pa kar je bilo čudno, skoraj neverjetno, je to, da je policija odganjala pristaše vladne in branila pristaše Boulanger-jeve. Mestni zastop sprejel pa je sklep, v katerem obeta vladi vso podporo zoper pogubno početje stranke Boulanger-jeve ter je izrekel, da se bode, ako treba postavil ljudstvu na čelo v rešitev prostosti in republike.

V zbornici pritožil se je poslanec Martinprey, zakaj se je vodstvo vojnega ministerstva izročilo nevojaku Freycinet-u. Ministerski predsednik Floquet rekel je, da je pripravljen na to karanje odgovoriti takoj ter je potem izrekel, da je v resnici revolucijonarno, ako se je general vojne vtikal v politične stvari, to pa, da nevojak vodi gospodarstvo vojnega ministerstva, ni nič novega, ker je bilo v prvi republiki mnogo nevojakov, izvrstnih vojaških ministrov. Tudi se je oglasil vojni minister Freycínet sam, rekoč, da je po porazu cesarstva z Gambetom skupaj on osnoval narodno brambo, ter da bode dejansko dokazal, da je na svojem mestu, akoravno se je pritisku in prigovarjanju prijateljev vdal, da je sprejel to ministerstvo. Zbornica pritrdila je temu odgovoru z 377 glasovi, zoper 175 glasov.

Srbska. V skupčini se zopet hudo meša, sprejela se je občinska postava, katera preglavice dela vladi in kralju, tudi se trdi, da sklenjeno povikšanje carine žali trgovinsko pogodbo Srbsko-Avstrijsko. Iz vseh teh dogodb nastala je vtemeljena govorica, da je tako imenovana „radikalna“ stranka na koncu svojega gospodarstva in da nastopi zopet liberalna Garašaninova, Avstrijski prijazna stranka.

Najnovejše vesti.

Z Dunaja. — V včerajšni seji državnega zbora govorili so pri naslovu 2. „državna policija“ zelo obširno zoper ravnanje policije nasproti delavcem; na to odgovarjal je obširno policijski predsednik baron Kraus, dalje še Türk, Kronawetter in Pernerstorfer. K naslovu 3. „državni zakonik“ govoril je dr. Sturm, potem je bila seja sklenjena. — Levičarji so vsi, razun Coroninijevcev, glasovali proti točki budgeta. — Poslanec Pfeifer ni prišel včeraj k besedi.

Prvo branje Lichtenstein-ovega predloga je zopet odloženo in se ne bode vršilo med državnim proračunom.

Žitna cena

v Ljubljani 18. aprila 1888.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 17 kr. — banaške 8 gold. — kr. — turšice 5 gold. 80 kr. — soršice gold. 6 40 kr. — rži 5 gold. 50 kr. — ječmena 4 gold. 20 kr. — ovsa 4 gold. — kr. — ajde 5 gold. 60 kr. — ovsa 2 gold 44 kr. — Krompir 2 gold. 41 kr. 100 kilogramov.

Odgovorni vrednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.